herpy

SLANGER

Netpython

Malayopython reticulatus

Malayopython reticulatus er verdens længste slange: en glat, kraftig python fra Sydøstasiens regnskove og vådområder med et mønster af sorte, gule og hvide diamanter. Voksne dyr af standardformen bliver 450-600 cm, og arten kræver et meget stort terrarie med et dybt bassin, 31-34 °C på solpladsen og en holder med stor erfaring. Der findes mindre lokalformer på 150-490 cm.

Familie: Pythonidae Engelsk: Reticulated Python Tidligere navn: *Python reticulatus; Broghammerus reticulatus; Morelia reticulatus*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**450-600 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**20-25 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Træboende, jordboende og semi-akvatisk**
Biotop	**Regnskov og vådområde**
Sværhedsgrad	**Ekspert**

PASNING

Min. terrarie	**450 × 225 × 150 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-26 °C**
Hotspot	**31-34 °C**
Temperatur, nat	**23-25 °C**
Luftfugtighed	**65-90 %**
Vand	**Vanddel**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**18-36 mdr.**
Kuldstørrelse	**25-50 æg**
Kuld pr. år	**1**
Inkubation	**80-90 dage** ved 30-32 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Forbudt for private i Danmark: BEK nr. 1261 af 17.11.2015 forbyder privates hold af netpython (*Python reticulatus*, nu *Malayopython reticulatus*). Dyrehandlere må heller ikke holde eller sælge den (BEK nr. 686 af 31.5.2023). Spørg Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) om reglerne for dyr, der allerede holdes. CITES liste II og EU-bilag B (Pythonidae spp.): indførsel fra lande uden for EU kræver CITES-tilladelse fra SGAV (BEK nr. 1588 af 9.12.2024).

Om arten

Malayopython reticulatus er en glat, muskuløs python med et hoved, der er tydeligt adskilt fra halsen, lodrette pupiller og varmefølsomme gruber langs læberne. Grundfarven er gråbrun til gul, og langs ryggen løber et mønster af uregelmæssige sorte, gule og hvide diamanter, som i skovens plettede skygge gør slangen overraskende svær at få øje på. Øjnene er ofte klart orange, og en sort stribe løber fra øjet skråt ned mod munden. Navnet henviser til det netagtige mønster.

Arten er verdens længste slange. Hunnerne bliver langt større og tungere end hannerne. Standardformen når normalt 450-600 cm. Dyr over 600 cm er sjældne, de største sikkert målte dyr er omkring 700 cm, og længder på 9-10 m er ikke dokumenteret. Nyudklækkede unger er 40-50 cm og kan nå omkring 300 cm på et år med rigelig fodring.

Der findes underarter og lokalformer, der er markant mindre. De to beskrevne underarter *M. r. saputrai* fra Selayar og det sydvestlige Sulawesi og *M. r. jampeanus* fra Tanahjampea hører til dem. I handlen skelner man groft mellem standardformen (450-600 cm), dværgformer (240-490 cm) og superdværgformer (150-300 cm). Dværgformerne er geografiske varianter fra små øer, og deres størrelse er arvelig. Der er desuden avlet et stort antal farve- og mønstermorfer. Vejledningen her handler om arten.

Arten har tidligere heddet *Python reticulatus*, og navnene *Broghammerus reticulatus* og *Morelia reticulatus* ses i ældre tekster. Slægtsnavnet *Malayopython* har været brugt siden 2014.

Store vilde dyr har i flere bekræftede tilfælde dræbt og ædt mennesker, især på Sulawesi. Størrelsen og styrken gør arten potentielt farlig, og det skal tages alvorligt ved hold. Næsten alle dyr i handlen i dag er opdrættede og vænnet til håndtering, så temperamentet er som regel roligt, men det ændrer ikke på kræfterne.

Udbredelse og levested

Malayopython reticulatus har det største udbredelsesområde af alle pythoner. Den findes i store dele af Sydøstasien: i Bangladesh, Myanmar, Thailand, Cambodja, Laos og Vietnam, på Malaysia-halvøen og Singapore, i Indonesien, Brunei, Timor-Leste og på Filippinerne. I Indien findes den på Nicobarøerne og i Mizoram.

Indonesien er det centrale område. Her lever arten på Sumatra, Java, Borneo, Sulawesi og de fleste af de mindre øer fra Nias og Mentawai i vest til Seram, Buru, Halmahera og Tanimbar i øst og mod syd til Lombok, Sumbawa, Flores, Sumba og Timor. Dværgformerne lever på små øer syd for Sulawesi, bl.a. Selayar og Tanahjampea. Arten er god til at krydse havet og findes på mange små øer.

Dyr i handlen er hovedsageligt opdrættede. Samtidig er arten i naturen et stort handelsobjekt, fordi skindet bruges til mode: Malaysia og Indonesien eksporterede i årene 2000-2007 hver over en million vildfangede pythoner til modeindustrien.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

> **Oprindelig udbredelse:** Bangladesh, Myanmar (Burma), Thailand, Cambodja, Laos, Vietnam, Malaysia, Singapore, Brunei, Indonesien, Timor-Leste, Filippinerne og Indien.

LEVESTED

Malayopython reticulatus er tilpasset mange levesteder. Den findes i regnskov og anden fugtig skov, i vådområder, mangrove og sumpe, i græsland og i kulturlandskab som plantager og landsbyer, hvor den følger efter gnavere og husdyr. Næsten altid er der vand i nærheden. Arten er en god svømmer og bruger vandet både som skjul og som overfaldsplads, og den bruger meget tid i vand, fordi vandet bærer den tunge krop.

Den er en mester i camouflage og ligger på lur på skovbunden, mellem rødder, i kratvækst og den klatrer også i træer. Den er mest aktiv om natten, men ses også om dagen, især ved vand.

Klimaet er tropisk, og luftfugtigheden i det oprindelige område ligger typisk mellem 65 og 90 %. Yngletiden falder ofte i slutningen af den tørre tid, inden regnen sætter ind. Hannerne vandrer langt for at finde hunner.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Malayopython reticulatus er så stor, at et voksent dyr hører hjemme i et indrettet rum frem for i et almindeligt terrarie. Bundarealet skal være mindst lige så langt som slangen og halvt så bredt: 450 × 225 cm til en slange på 450 cm og 600 × 300 cm til en hun på 600 cm, og meget gerne mere. Højden er vigtig, fordi arten klatrer: 150 cm eller mere giver plads til kraftige grene. Er dyret over 450 cm, er det i praksis bedre at indrette et helt rum eller et lille udhus end at bygge et bur.

Et bur på 240 × 120 × 120 cm, som ofte bruges til voksne dyr, er for småt til en så aktiv art. I for små bure bliver slangerne rastløse: de gnider næsen, skubber til væggene og glider frem og tilbage langs ruden. Reglen om længde og halv bredde gælder også dværg- og superdværgformer, så et dyr på 250 cm skal have omkring 250 × 125 cm.

Unger starter i en mindre plastkasse med mange skjul, fordi små slanger i store bure ofte føler sig udsatte og kan holde op med at æde. De flyttes op i takt med væksten, og dyr, der bliver over 300 cm, vokser hurtigt fra de første bure.

Indret med et stort, dybt vandbassin, et par kraftige og solidt fastgjorte grene, planter i kraftige potter og mindst to skjul i hver ende. Slangerne trives, når kroppen rører en flade både over, under og ved siden af. Som bund bruges kokosfibre, en blanding af muld, kokos og sand eller træflis i et lag på mindst 10 cm, med et lag blade ovenpå. Aviser fungerer fint til opdræt og karantæne. Ekskrementer fjernes med det samme, for arten sviner meget. Bur og låg skal være solide og låses, fordi en stor python let kan skubbe et utæt låg op. Ventilationen skal være så god, at bunden kan tørre lidt op mellem forstøvningerne, men ikke så kraftig, at varmen og fugten forsvinder.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

TEMPERATUR

Giv en tydelig gradient. Varmepunktet (overfladen under varmelampen) skal være 31-34 °C, den kølige ende 24-26 °C og natten 23-25 °C. Temperaturen må ikke komme under 22 °C eller over 38 °C. En god varmekilde er en gruppe halogenpærer eller varmespots over varmepunktet, kombineret med et varmepanel eller en varmemåtte i den ene ende. I et stort bur er et strålevarmepanel bedst til natten, fordi det ikke lyser.

Mål overfladetemperaturen på solpladsen med et infrarødt termometer og lufttemperaturen med et digitalt termometer. Brug termostat på al varme. Sæt pærer i beskyttelsesbure, når de hænger inde i buret, så slangen ikke brænder sig. Er solpladsen for varm, vælges en lavere effekt. Slangen vælger selv sin temperatur, hvis gradienten er stor nok.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 65-90 %, i samme niveau som i det oprindelige område, og små udsving er fine. Bunden må ikke være våd hele tiden, for det er lige så dårligt som for tør luft. Forstøv mindst 2-3 gange om dagen med en trykforstøver med tryk, eller brug et automatisk dugningsanlæg koblet til en fugtstyring med føleren nede ved bunden i den kølige ende. Mål luftfugtigheden med et digitalt hygrometer midt i buret.

Bassinet er den vigtigste vandkilde. Det skal være stort nok til, at slangen kan ligge helt nedsænket med plads til overs, og helst så stort, at den kan svømme lidt. En stor plastbalje eller damfolie fungerer, og et bassin med afløb gør rengøringen lettere. Skift vandet hver uge og straks, hvis det bliver beskidt, og skrub bassinet med et desinfektionsmiddel til dyr. Arten drikker meget og bader ofte.

LYS OG UVB

Arten er aktiv både dag og nat. Opdrættede generationer klarer sig uden UVB, men dagslys og UVB gavner formodentlig døgnrytmen, appetitten og immunforsvaret, og det anbefales. Brug et T5 HO-UVB-rør (6 % eller 12 %) over halvdelen af buret på den varme side, og placér solpladsen, så UV-indekset er 2-3 (Ferguson-zone 2). Afstanden afhænger af røret og af, om det sidder over net eller inde i buret, så mål med en UV-indeksmåler.

Afstanden fra slangens ryg til røret er typisk 25-50 cm. Halogen- og UVB-lamper giver ikke nok lys til at skabe dagslys i et stort bur, så suppler med kraftige lysrør på omkring 6500 K over det meste af burets længde; skal der være levende planter, er LED-bjælker bedre. Lyset skal være tændt 12 timer i døgnet og helt slukket om natten. Med årstidsrytme bruges 13 timer om sommeren og 11 om vinteren.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

M. reticulatus er kødæder og skal have hele byttedyr af pattedyr og fugle. Rotter er standard, men variation er vigtigt. I naturen spænder byttet fra flagermus og gnavere til fugle, vildsvin, hjorte og solbjørne. I fangenskab kan man bruge afrikanske bløde rotter, rotter, marsvin, kaniner, vagtler, duer, kyllinger, ænder, smågrise og lammekid. Store dyr kræver store byttedyr fra kødproducenter eller slagtere.

Giv optøede, frosne dyr, ikke levende. Det er sikrere for slangen og mere skånsomt. Optø i en pose i varmt vand til omkring 38 °C, og brug lange fodertænger. Byttet skal veje 10-30 % af slangens vægt. Fodringshyppighed: - Nyudklækkede, under 1 år: hver uge. - Unge, 1-2 år: hver 1.-2. uge. - Halvvoksne, 2-4 år: hver 2.-3. uge. - Voksne, over 4 år: hver 4.-6. uge.

Brug længere pause efter store måltider og kortere efter små. Slangerne vokser hurtigt og kan fodres op til en større størrelse, men det belaster kroppen og giver fedme, organskader og et kortere liv. Fodringen styrer væksten og dermed den endelige størrelse, og avlsdyr kan gå uden mad i flere måneder om året. Der skal være en anden person i rummet under fodringen, og

slangen skal vænnes til at skelne mellem mad og pasning. Bank fx med neglene på burdøren før hver fodring, og aldrig ved almindelig pasning. En let støvning af byttet med et kombineret kalk- og vitamintilskud ved hver tredje-fjerde fodring kan udligne mangler. Friskt vand skal altid være til stede.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Malayopython reticulatus er en intelligent og meget aktiv slange. Den lever alene i naturen, og i fangenskab holdes dyrene enkeltvis. Samhold giver stress og konkurrence om varme, skjul, bad og mad, og hanner kæmper hårdt mod hinanden.

Opdrættede dyr er som regel rolige og kan vænnes til håndtering, men det kræver daglig omgang og en fast rutine. Håndtering gør pleje og dyrlægebesøg lettere og giver motion og berigelse, men en voksen standardslange er stærkere end sin holder. Er dyret over 300 cm, skal der altid være mindst en anden person i rummet. Vask hænder, så de ikke dufter af mad. Som signal til håndtering tappes slangen let på hovedet med en køkkenrulle sat på en slangekrog. Tag fat med begge hænder, en bag hovedet og en under kroppen, og tag aldrig i halen, fordi det kan skade rygraden. Lad ikke slangen vikle sig om halsen, og lad ikke børn håndtere den alene.

Nye dyr holdes i karantæne i mindst 3 måneder og håndteres først, når de æder regelmæssigt. Vildfangede dyr er ofte stressede, afviser mad og kan bære parasitter. De bør ikke holdes sammen med andre. Berigelse er nødvendig: flyt rundt på indretningen, skjul foder, læg dufte som græsklip eller rene blade i buret og lad dyret bevæge sig frit under opsyn.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunner er langt større end hanner, og det er det mest oplagte kønstegn. Hannerne har længere og kraftigere sporer, de to rudimentære bagben ved kloakken. Sikker kønsbestemmelse kræver en erfaren holder eller dyrlæge. Hannerne er kønsmodne efter omkring 18 måneder og ca. 300 cm, mens hunner først bliver modne efter 2-3 år og skal være mindst 400 cm. Kønsmodenheden afhænger af størrelsen og dermed af fodringen. En han på omkring 300 cm kan godt avle, og en stor hun lægger flere æg.

PARRING

Parringen udløses af kortere dage og lavere nattemperaturer, i naturen ved slutningen af tørtiden. En hun, der er parat, afviser konsekvent føde. Hannen signalerer med vibrationer, gnider sig langs hunnen og bruger sporerne. Hunnen løfter halen, når hun er klar. Flere hanner kan kæmpe om samme hun, og kampene kan være voldsomme, så hanner holdes adskilt. Hunnen kan gemme sæd i længere tid. Avl kræver grundige overvejelser: der er intet bevaringsbehov, og et kuld på 60 unger skal alle have et godt hjem.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger typisk 25-50 æg pr. kuld, og store hunner kan lægge 60 eller flere. Hun ruger ved at rulle sig om æggene. Giv en stor, ren æglæggekasse eller et mørkt og fugtigt skjul med blade eller fugtig sphagnum. Hunnen æder ikke under rugningen. Æggene er hvide og læderagtige og sidder sammenklæbet i en klump.

INKUBATION

Æggene kan ruges af hunnen eller flyttes til en inkubator ved 30-32 °C. Ved 32 °C klækker de efter 80-90 dage, typisk omkring 84 dage, og ved 30 °C efter omkring 90 dage. Brug fugtig perlite eller vermiculite i en lukket boks med få lufthuller, og vend ikke æggene. Æg, der falder sammen eller bliver mugne, fjernes først, når det er tydeligt, at de er døde. Ungerne skærer sig ud med æggetanden og skifter hud efter klækningen.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er 40-50 cm ved klækningen. De skifter hud i løbet af de første dage og begynder derefter at æde. Hold dem enkeltvis i plastkasser med skjul og et lille vandbassin. Giv optøede mus og små rotter hver uge, og øg byttets størrelse i takt med væksten. Vej og mål hver anden uge. Unger vokser hurtigt og kan nå omkring 300 cm på et år, afhængig af fodringen. Dværgformer bliver mindre.

Sundhed og typiske fejl

Malayopython reticulatus er hårdfør, og de fleste problemer skyldes pasningen. De typiske fejl er:

- For lidt plads. Dyrene bliver rastløse, gnider næsen og kan blive både overvægtige og apatiske.
- Overfodring. For hyppig fodring giver fedme, organskader og kortere levetid. Hold dyret slankt.
- For lav eller for høj luftfugtighed og vedvarende våd bund.
- Forbrændinger fra varmelamper, der sidder uden beskyttelsesbur, eller for varme varmeplader.
- Skader efter løft i halen, der kan beskadige rygraden.
- Vildfangede dyr: stress, nægtelse af mad og parasitter.

Et sundt dyr er fyldigt uden at være fedt, har klare øjne og en jævn hudskiftning. Søg en dyrlæge med krybdyrerfaring, hvis slangen taber sig, nægter at æde i længere tid eller er slap.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.